

Rozhodovanie sporov v športovom práve

JUDr. Peter Csicsay, LL.M.

Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva, Ústav súkromného práva

Abstrakt: Témou odborného článku je problematika riešenia sporov v športovom práve v kontexte ich právneho postavenia a pôsobnosti, činnosti a otázok nedostatkov a problémov rozhodovania sporov orgánmi športových organizácií a rozhodcovskými súdmi.

Abstract: The topic of the article is the issue of dispute resolution in sports law in the context of their legal status and scope, judicial business and issues of problems of dispute resolution by the bodies of sports organizations and arbitration courts.

Kľúčové slová: riešenie sporov, športové právo, právne postavenie, činnosť

Key words: dispute resolution, sports law, legal status, judicial business

1 Úvod

Rozhodovanie sporov je v športovom práve samostatnou kapitolou. Snaha o autonómiu v športovej oblasti, ktorá je pre túto oblasť veľmi príznačná, sa výrazne, ak nie najvýraznejšie, prejavuje práve v rozhodovaní športových sporov. Tieto snahy o samosprávu sa preniesli aj do slovenského právneho prostredia a našli si miesto v právnej úprave Slovenskej republiky.

Rozhodovanie sporov v športovom práve si našlo svoje miesto v zákone č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o športe“). Konkrétne je upravené v Tretej časti s názvom „Právne vzťahy pri športovej činnosti“, v Druhej hlave v ustanovení § 52 a nasl. zákona o športe. Tým sa otvára priestor pre objasnenie úpravy a postavenia, činnosti orgánov s kompetenciou rozhodovať športové spory a vzťahom k všeobecným súdom v tomto procese.

Zámerom tohto článku preto bolo zistiť, ako prebieha rozhodovanie sporov v športe so zameraním na riešenie sporov, ktoré nevznikli v priebehu konkrétnej hry alebo konkrétneho športového výkonu, aké sú základné východiská riešenia sporov podľa zákona o športe, teda či súčasná právna úprava zveruje občianskoprávne, obchodnoprávne a pracovnoprávne vzťahy do kompetencie športových organizácií, aké sú nedostatky rozhodovania sporov orgánmi športových organizácií a aké sú problémy riešenia sporov rozhodcovskými súdmi.

2 Riešenie sporov národnými športovými organizáciami

V slovenskom športovom prostredí existuje pochopiteľne viacero športových organizácií združujúcich subjekty jednotlivých športových oblastí. Tu sa naplno prejavuje samospráva, ktorá mu bola zverená. Keďže najrýchlejšie napreduje a rozvíja sa oblasť riešenia sporov vo futbale, opäť si pomôže primárne týmto športovým odvetvím aj pri spôsobe riešenia sporov športovými organizáciami.

Odborná verejnosť rozdeľuje rozhodovanie sporov v športe na dve oblasti. Prvou je rozhodovanie sporov v priebehu športovej hry, čiže pri výkone športovej činnosti. Zákon o športe v ustanovení § 53 ods. 1 definuje, že sporom v priebehu súťaže je spor, ktorý vznikol v priebehu konkrétnej hry alebo konkrétneho športového výkonu, a jeho predmetom je posúdenie porušenia konkrétneho pravidla súťaže. Nejde o klasické rozhodcovské konanie pre riešenie obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahov, ktoré je v Slovenskej republike (ďalej aj „SR“) upravené zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej „ZRK“), v ktorom je právomoc založená písomnou zmluvou, ale o špecifický spôsob rozhodovania sporov aplikovateľný len v rámci športovej hry.¹ Tento spôsob rozhodovania sporov však nie je predmetom nášho záujmu.

¹ ČORBA, J. 2012. Obchodnoprávne a súťažnoprávne aspekty športu. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2012, 172 s. ISBN 978-80-7097-994-5. Dostupné z: https://www.upjs.sk/public/media/1084/Zbornik_33.pdf

2.1 Riešenie sporov, ktoré nevznikli v priebehu konkrétnej hry alebo konkrétneho športového výkonu

Predmetom záujmu je práve druhá oblasť, a to rozhodovanie sporov, ktoré sa nevyskytujú v priebehu športovej súťaže, teda hry. Bežným spôsobom riešenia sporov je prostredníctvom súdov alebo prostredníctvom alternatívneho riešenia sporov, teda mimosúdnou cestou. Predchádzajúci zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu a o zmene a doplnení niektorých zákonov priznával právomoc niektoré spory rozhodovať národnými športovými organizáciami.

Podľa predchádzajúcej úpravy boli vylúčené z právomoci športových organizácií rozhodovanie o obchodnoprávných vzťahoch, pracovnoprávných a občianskoprávných zmluvných nárokoch, to znamenalo, že v našom právnom poriadku bolo riešenie športových sporov s týmito aspektmi ponechané v kompetencii všeobecných súdov a jedinou možnosťou ako vylúčiť ich právomoc bolo rozhodcovskou doložkou.² To nás privádza k možnosti riešiť spory alternatívnym spôsobom v našich podmienkach, a to konkrétne k rozhodcovskému konaniu. To upravuje zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“). Rozhodcovská zmluva zakladá kompetenciu rozhodcovského súdu riešiť spory vzniknuté medzi zmluvnými stranami. Ide o dohodu medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

Rozhodcovským súdom založeným podľa zákona o rozhodcovskom konaní bol v športovom prostredí iba Rozhodcovský súd Slovenského futbalového zväzu (ďalej aj „SFZ“), ktorý však bol zrušený. To znamená, že v súčasnosti neexistuje žiadny rozhodcovský súd, oprávnený riešiť športové spory a nemožno tak založiť právomoc rozhodcovského súdu rozhodcovskou zmluvou. Samozrejme existuje možnosť, že tieto spory rozhoduje založený aktívny rozhodcovský súd, ale v žiadnom vnútornom predpise športových organizácií nie je odkaz na takýto súd, pred ktorým by sa spory mali riešiť. Preto treba konštatovať, že v slovenskom právnom prostredí sa nebude aplikovať zákon o rozhodcovskom konaní na riešenie sporov v športe.

Športové organizácie teda nevyužívajú všeobecné spôsoby alternatívneho riešenia sporov, ale riešia spory prostredníctvom vlastných autonómnych rozhodovacích orgánov, ktoré nemajú povahu rozhodcovského súdu podľa zákona o rozhodcovskom konaní, pričom ich autorita sa odvádza z interných noriem športových organizácií³ a právomoc sa opiera o ustanovenie § 52 zákona o športe, ktorý tento postup uzákonil.

2.2 Základné východiská právomoci orgánov športových organizácií

Na základe predchádzajúcej právnej úpravy podľa zákona o organizácii a podpore športu bolo možné konštatovať, že športovým organizáciám tento zákon zveruje rozhodovanie o sporoch vyplývajúcich z uplatňovania členských práv mimo občianskoprávných, pracovnoprávných či obchodnoprávných nárokov zo zmlúv.⁴ Teraz je okruh sporov, tak ako je uvedený v zákone o športe, koncipovaný širšie, t. j. explicitne nevylučuje spory týkajúce sa obchodnoprávných vzťahov ani pracovnoprávných a občianskoprávných zmluvných nárokov.

Je teda namieste otázka či súčasná právna úprava zveruje občianskoprávne, obchodnoprávne a pracovnoprávne vzťahy do kompetencie športových organizácií.

Na základe ustanovenia § 52 zákona o športe sa športovej organizácii zveruje vykonávanie v súlade s jej predpismi pôsobnosť na riešenie sporov nad osobami s jej príslušnosťou. Avšak nie nad všetkými spormi, ale orgány na riešenie sporov sú oprávnené:

- rozhodovať spory vzniknuté v súvislosti so športovou činnosťou športovej organizácie a osôb s jej príslušnosťou,
- ukladať sankcie a opatrenia za porušenie pravidiel súťaže, predpisov alebo rozhodnutí orgánov športovej organizácie,
- preskúmať rozhodnutia orgánov športových organizácií s jej príslušnosťou a
- preskúmať súlad predpisov športových organizácií s jej príslušnosťou s jej zakladajúcim dokumentom v časti, ktorá je pre tieto športové organizácie záväzná.

Podľa dôvodovej správy k zákonu o športe sa vymedzujú kompetencie športových organizácií v rámci riešenia sporov. Rozsah týchto kompetencií pokrýva rôzne oblasti, v ktorých môže dôjsť v rámci činnosti športovej organizácie k potrebe vyriešiť spor, ktorý má základ vo vykonávaní športovej činnosti alebo sa týka činnosti športovej organizácie a pravidiel jej fungovania.

Pochopiteľne by v tomto prípade malo ísť o športové spory. Definícia pojmu „športový spor“ je potom pochopiteľne základnou otázkou, od ktorej je nevyhnutné odvodzovať ďalšie úvahy. V prvom rade treba odlišiť rovinu sporov súkromnoprávných od sporov verejnoprávných. Predovšetkým v trestnoprávnej rovine nemožno uvažovať o odklone od štátnej súdnej právomoci. Akékoľvek úvahy preto treba obmedziť na riešenie súkromnoprávných sporov vyvolaných či bezprostredne súvisiacich s organizovanou športovou činnosťou, ktoré vznikajú medzi subjektmi tejto špecifickej činnosti. Tento postulát môže zároveň tvoriť definičnú bázu pojmu športový spor.⁵ Ak teda športový spor budeme definovať ako

² GÁBRIŠ, T. *Športové právo*. 1. vydanie. Bratislava: EUROKÓDEX, s. r. o., 2011, s. 412. ISBN 978-80-89447-52-7.

³ Tamtiež, s. 412.

⁴ ČORBA, J. 2012. *Obchodnoprávne a súťažnoprávne aspekty športu*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2012, 178 s. ISBN 978-80-7097-994-5. Dostupné z: https://www.upjs.sk/public/media/1084/Zbornik_33.pdf

⁵ ŠTEVČEK, M. GÁBRIŠ, T. *Riešenie právnych sporov v športe*

súkromnoprávny spor vyvolaný či bezprostredne súvisiaci s organizovanou športovou činnosťou, ktoré vznikajú medzi subjektmi športovej činnosti, tak sa potom musíme ďalej prepracovať aj k pojmu „športová činnosť“.

Podľa ustanovenia § 3 písm. a) zákona o športe je športovou činnosťou vykonávanie, organizovanie, riadenie, správa, podpora alebo rozvoj športu. Ako uvádza dôvodová správa, tento pojem nadobúda opodstatnenie predovšetkým pri definovaní všetkých subjektov v športe, najmä však pre definovanie statusu, postavenia a úloh športových organizácií podľa ustanovenia § 8 a nasl. zákona o športe.

Športová činnosť ako pojem v sebe zahŕňa viaceré, kvalitatívne odlišné aktivity a činnosti subjektov v športe v celej ich šírke. Ak návrh zákona v ktorejkoľvek svojej časti spomína „výkon športovej činnosti“, myslí tým aktivity uvedené práve v rozsahu tohto pojmu. Týmto aktivitami sú (i) vykonávanie, (ii) organizovanie, (iii) riadenie, (iv) správa, (v) podpora alebo (vi) rozvoj športu. Najdôležitejším okamihom je konštatovanie, že už nejde iba o fyzickú aktivitu vykonávanú konkrétnou fyzickou osobou, ale ide o kvalitatívne špecifické aktivity, ktoré môžu byť a budú vykonávané mimo výkonu športu fyzickými osobami (športovcami), a to predovšetkým športovými organizáciami.

Na základe takto koncipovanej športovej činnosti možno uvažovať tak, že pod tieto aktivity možno subsumovať aj vzťahy občianske, obchodné či pracovné, aj keď treba pripustiť, že odpoveď nie je jasná. Avšak Čollák uvádza, že športovej, ale aj právnej obci zaoberajúcej sa oblasťou športu je dnes známe, že riešenie sporov v športe sa v prostredí športových organizácií, ktoré sú *ex lege* zriaďované vo forme občianskych združení, prijatím zákona o športe sa dostalo do popredia a odčlenilo od štátnej sústavy súdnictva Slovenskej republiky až do tej miery, že zákon o športe od športových organizácií vyžaduje, aby tieto povinne vytvárali orgány na riešenie sporov.⁶ Táto povinnosť vyplýva z ustanovenia § 19 ods. 1 písm. g) zákona o športe. Aj z uvedeného teda možno usúdiť, že spomínané odčlenenie od súdnej sústavy a favorizovanie riešenia sporov športovými organizáciami sa vzťahuje aj na diskutované vzťahy.

Na účely riešenia sporov športové organizácie vytvárajú rôzne orgány, ktoré potom nazývajú komisie, senáty alebo komory. Pomenovanie nie je v týchto prípadoch podstatné. Tie majú svoje vlastné vnútorné predpisy a pravidlá, ktorými sa riadia. Jednotlivé orgány potom majú vo svojich poriadkoch uvedený okruh sporov, ktorý je orgán na riešenie sporov oprávnený prerokovať a rozhodovať. Slovenský futbalový zväz vo svojom Poriadku

komory SFZ pre riešenie sporov má konkrétne právomoc prerokovať a rozhodovať:

- spory medzi osobami s príslušnosťou k SFZ a spory medzi osobami s príslušnosťou k SFZ a SFZ vzniknuté v súvislosti so športovou činnosťou vyplývajúce z predzmluvných vzťahov a zmluvných vzťahov,
- spory podľa písmena a) s medzinárodným prvkom,
- spory vyplývajúce z porušenia predpisov SFZ, UEFA alebo FIFA alebo z porušenia rozhodnutí SFZ, UEFA alebo FIFA.⁷ To znamená, že si priamo zahrnul do kompetencie aj spory vyplývajúce z predzmluvných vzťahov a zmluvných vzťahov. Tým si zveril diskutovanú otázku občianskoprávných, obchodnoprávných a pracovnoprávných vzťahov do vlastnej kompetencie a rozhodol sa k jednoznačnému a explicitnému prideleniu právomoci.

Slovenský zväz ľadového hokeja (ďalej aj „SZLH“) sa zachoval „obzretnejšie“. V Poriadku pre riešenie sporov SZLH do právomoci zveril:

- rozhodovanie sporov, ktoré vznikajú v súvislosti so športovou činnosťou SZLH a osôb s jej príslušnosťou, s výnimkou prvostupňových disciplinárnych sporov,
- preskúvanie rozhodnutí orgánov športových organizácií s príslušnosťou k SZLH,
- preskúvanie súladu predpisov športových organizácií s príslušnosťou k SZLH a stanovami SZLH v časti, ktorá je pre tieto športové organizácie záväzná,
- rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam disciplinárnej komisie SZLH, pri rozhodovaní o odvolaniach proti rozhodnutiam disciplinárnej komisie ORS SZLH postupuje podľa disciplinárneho poriadku SZLH a tento poriadok sa použije podporne pre situácie a veci neriešené v disciplinárnom poriadku SZLH.⁸

To znamená, že SZLH sa vyhol diskutabilnej formulácii a zvolil formuláciu uvedenú v zákone o športe, s miernou modifikáciou pre vlastnú organizáciu. Či však rozhoduje alebo nerozhoduje aj spory súvisiace so športovou činnosťou vyplývajúce z predzmluvných vzťahov a zmluvných vzťahov nemožno zo zverejnených rozhodnutí zistiť.

Pre ešte lepšie pochopenie a získanie ucelenejšieho pohľadu možno nahliadnuť do prostredia basketbalu. Vytvorená Arbitrážna komisia Slovenskej basketbalovej asociácie (SBA) je oprávnená v zmysle Stanov SBA na riešenie sporov do pôsobnosti ktorej patrí:

- rozhodovať^c o všetkých sporoch medzi členmi SBA s konečnou platnosťou,

de lege ferenda. *Magister Officiorum* [online]. číslo 3–4, 2014. Dostupné z: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/riesenie-pravných-sporov-v-sporte-de-lege-ferenda.htm>

⁶ ČOLLÁK, J. Unifikované riešenie sporov v športe: kreačné, procesoprávne a hmotnoprávne súvislosti alternatívneho riešenia sporov. *Magister Officiorum* [online]. číslo 2, 2017. Dostupné z: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/unifikovane-riesenie-sporov-v-sporte-kreacne-procesopravne-a-hmotnopravne-suvlosti-alternativneho-riesenia-sporov.htm>

⁷ Poriadok komory SFZ pre riešenie sporov z 5. septembra 2016 v znení zmien a doplnení Poriadku komory SFZ pre riešenie sporov (schválené VV SFZ 7. decembra 2021). Dostupné z: <https://mediamanager.sportnet.online/media/pages/f/futbalsfz.sk/2021/12/cele-znenie-poriadku-komory-sfz-pre-ries-enie-sporov-11-2021-ko-pia.pdf>

⁸ Poriadok pre riešenie sporov Slovenského zväzu ľadového hokeja. Dostupné z: https://www.hockeyslovakia.sk/userfiles/file/Poriadok%20pre%20rie%C5%A1enie%20sporov%20SZ%C4%BDH%20%C3%BA%C4%8Dinn%C3%BD%20od%2030_06_2021.pdf

- b) rozhodovať o všetkých sťažnostiach, sporoch a finančných pohľadávkach medzi individuálnymi členmi SBA a/alebo kolektívnymi členmi SBA a/alebo územnými jednotkami SBA,
- c) rozhodovať kompetenčne spory medzi jednotlivými orgánmi SBA vrátane orgánov územných jednotiek SBA,
- d) vykonávať záväzný výklad týchto Stanov a všetkých vnútorných predpisov SBA,
- e) je druhostupňovým (odvolací) orgánom voči prvostupňovým rozhodnutiam iných orgánov SBA, a to v prípadoch ustanovených vo vnútorných predpisoch SBA.⁹ Tu nájdeme formuláciu, ktorá je zameraná na riešenie akýchkoľvek sporov medzi členmi asociácie. Tak ako v prípade SFZ aj tu možno pod slovné spojenie všetkých sporov zahrnúť aj spory zo zmluvných a predzmluvných vzťahov. Z uvedeného možno preto vyvodit' záver, že športové organizácie rozhodovanie o tomto okruhu sporov zverili do svojich právomocí. Jasnú odpoveď na danú problematiku poskytuje Čollák, ktorý uvádza, že orgány zriadené podľa ustanovenia § 52 zákona o športe môžu prerokovávať všetky spory, ktoré vznikajú v rozsahu zákona o športe, pretože tie sú pokryté ich právnym základom, teda, že vznikajú z vykonávanej športovej činnosti. To znamená, že pred orgánmi zriadenými podľa ustanovenia § 52 zákona o športe môžu byť prejednávané spory zo všetkých vzťahov medzi subjektmi v športe, spory vznikajúce zo všetkých zmluvných typov, či už zmluva o profesionálnom vykonávaní športu, zmluva o amatérskom vykonávaní športu, zmluvy o príprave talentovaného športovca, zmluva o sponzorstve a pod.¹⁰

Tieto orgány športových organizácií na riešenie sporov vykonávajú pôsobnosť v súlade s pravidlami súťaže, predpismi športovej organizácie, ku ktorej má príslušnosť, medzinárodnými športovými pravidlami, predpismi a rozhodnutiami pri dodržiavaní zásad spravodlivého procesu. Orgány športových organizácií rozhodujúce spory sú povinné dbať na to, aby v rozhodovaní o skutkovo a právne zhodných prípadoch alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely. Uvedené má za cieľ, aby sa takéto rozhodovanie priblížilo zásadám právneho štátu prostredníctvom princípu spravodlivosti a princípu právnej istoty.

Pre úplnosť ešte treba uviesť, že zákon o športe pripúšťa disciplinárne konanie. Disciplinárne konanie môžu viesť disciplinárne orgány športovej organizácie voči športovcovi, športovému odborníkovi, športovej organizácii alebo inej osobe, ktorá má príslušnosť k športovej organizácii, za porušenie pravidiel súťaže, predpisov športového zväzu alebo rozhodnutia športového zväzu,

ktorého sa dopustila v čase, keď mala príslušnosť k športovej organizácii.

3 Konanie pred orgánom národnej športovej organizácie

Konaniami pred disciplinárnymi a dopingovými orgánmi sa v tomto článku nebudeme zaoberať. Predovšetkým nás bude zaujímať konanie, ktorého predmetom je riešenie sporov súvisiacich so športovou činnosťou vyplývajúcej z predzmluvných vzťahov a zmluvných vzťahov. Pri skúmaní tohto konania nám najlepšie posluží konanie pred orgánmi futbalových zväzov.

3.3 Riadne konanie

Komora SFZ pre riešenie sporov je orgánom, ktorý nepredstavuje stály rozhodcovský súd podľa zákona o rozhodcovskom konaní. Predchodca tejto komisie, ktorým bol Rozhodcovský súd SFZ, takýmto rozhodcovským súdom bol. Možno usudzovať, že prijatím zákona o športe a posilnením autonómie športových organizácií v oblasti rozhodovania sporov bol tento zrušený a nahradený vytvorením Komory SFZ pre riešenie sporov.

Právomoc komory vychádza jednak zo Stanov SFZ a jednak, z Poriadku komory SFZ pre riešenie sporov. Komora je zložená z predsedu komory, podpredsedu komory a rovnakého počtu členov komory za kluby a členov komory za hráčov, konkrétne ôsmich členov zastupujúcich kluby a ôsmich členov zastupujúcich hráčov, z toho v oboch prípadoch sú šiesti členovia za hráčov a kluby profesionálneho futbalu a dvaja členovia za hráčov a kluby amatérského futbalu. V komore nesmie pôsobiť viac ako jedna osoba s príslušnosťou k tomu istému klubu. Tu možno vidieť snahu o zabezpečenie nezávislosti členov komory aby nevznikali pochybnosti o ich nezainteresovanosti ako to je v prípade Arbitrážneho súdu pre šport – CAS alebo aj Medzinárodnej rady pre športovú arbitráž, kde chýba práve možnosť voľby rozhodcov alebo členov zo strany športovcov prípadne iných subjektov v športe. Predovšetkým však športovci nemajú ani prostredníctvom svojich zástupcov možnosť navrhovať rozhodcov, ktorých by si potom mohli vybrať do panelov. SFZ tak pri obsadzovaní členov komory zvolil veľmi vhodný prostriedok ako sa vyhnúť týmto problémom, keďže členov si kluby a hráči aj navrhujú aj volia.

Prerokovanie a rozhodovanie v sporových veciach sa uskutočňuje v senátoch, ktoré sú vo väčšine prípadov trojčlenné. Spor, ktorého predmetom je porušenie zmluvných povinností v príslušnej oblasti amatérského alebo profesionálneho futbalu, prerokúva a rozhoduje príslušný senát zložený z predsedu alebo podpredsedu komory, jedného člena komory zvoleného za kluby príslušnej oblasti futbalu a jedného člena komory zvoleného za hráčov príslušnej oblasti futbalu. Predseda alebo podpredseda komory má v senáte postavenie predsedu senátu. Aby sa zabezpečila ešte väčšia nestrannosť a nezávislosť celej komory, pre-

⁹ Stanovy Slovenskej basketbalovej asociácie z 30. 8. 2021. Dostupné z: <https://drive.google.com/file/d/1ApRVZPxIij-xwxjTM-GoXbEMTWoV0zDTx/view>

¹⁰ ČOLLÁK, J. Limity združovania: riešenie sporov v športe a právna ochrana členov občianskych združení (so zameraním na športové zväzy). Učená právnická spoločnosť [online]. 2017. Dostupné z: http://www.ucps.sk/LIMITY_ZDRUZOVANIA

bieha rozdelenie práce v rámci rozhodovacej činnosti komory v súlade so zásadou náhodného pridelovania vecí jednotlivým členom komory tak, aby sa dodržala zásada ich rovnomerného zaťaženia. Na posilnenie zásad neustranosti a nezávislosti členov komory má účastník konania, ktorý má oprávnené pochybnosti o týchto skutočnostiach, právo voči takémuto členovi komory, ktorý spor prerokúva a rozhoduje, uplatniť námietku zaujatosti. Takéto oznámenie o uplatnení námietky zaujatosti však musí obsahovať dôvody a dôkazy o zaujatosti člena komory.

Senát samozrejme rozhoduje uznesením na základe hlasovania členov senátu. Senát je uznášaniaschopný, ak sú prítomní všetci členovia senátu, pričom na prijatie uznesenia senátu sa vyžaduje nadpolovičná väčšina hlasov všetkých členov senátu. Každý člen senátu má jeden hlas a pri rovnosti hlasov je rozhodujúcim hlas predsedu senátu.

V súlade s ustanovením § 52 ods. 4 zákona o športe¹¹ musí senát, ktorý v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou dospeje k právnemu názoru odlišnému od právneho názoru vyjadreného už v rozhodnutí niektorého zo senátov, predložiť plénu komory návrh na zjednotenie odlišných právnych názorov.

Konanie je neverejné, ak sa účastníci nedohodnú inak, a prebieha primárne písomne ale v odôvodnených prípadoch je možné nariadiť ústne prerokovanie. Keďže konanie prebieha písomne, je dôležité dodržiavať lehoty, aby nedochádzalo k zbytočným prieťahom v konaní. Účastník konania je preto povinný dodržiavať lehoty na podávanie podnetov alebo vyjadrení upravené Poriadkom komory SFZ pre riešenie sporov alebo určené komorou. V zásade nemôžu byť lehoty určené komorou dlhšie ako desať dní, v odôvodnených naliehavých prípadoch môže byť lehota skrátená na 48 hodín. Lehoty upravené týmto poriadkom nie je možné predlžovať, avšak lehoty určené komorou môžu byť predĺžené zo závažných dôvodov na základe odôvodnenej žiadosti účastníka konania podanej pred uplynutím lehoty. Účastník konania môže požiadať o predĺženie lehoty len jedenkrát a najviac o desať dní.

Konanie sa začína na návrh a jeho povinné obsahové náležitosti upravuje Poriadok komory SFZ pre riešenie sporov. Návrh musí obsahovať:

- a) priezvisko, meno, funkciu a adresu alebo názov a sídlo navrhovateľa a priezvisko, meno, funkciu a adresu alebo názov a sídlo zástupcu, ak je navrhovateľ zastúpený,
- b) elektronickú adresu navrhovateľa alebo jeho zástupcu na účely doručovania písomností v konaní,
- c) označenie odporcu s uvedením údajov podľa písmena a),
- d) stručný opis rozhodujúcich skutočností,
- e) uvedenie, čoho sa navrhovateľ návrhom domáha,
- f) právny základ návrhu,
- g) označenie dôkazov, ktorými navrhovateľ disponuje a návrh na vykonanie dôkazov,

h) hodnotu sporu, ak ide o majetkový spor,

i) vyhlásenie, že sa v tej istej veci nezačalo, neprebíha alebo sa právoplatne neskončilo konanie na inom orgáne,

j) vyhlásenie o charaktere sporu¹².

Návrh musí obsahovať dátum a podpis účastníka konania a podáva sa v zásade v dvoch vyhotoveniach, s výnimkou, ak sa návrh podáva prostredníctvom systému SFZ s názvom ISSF. Komora začne prerokovávať návrh až po zaplatení príslušného poplatku. Návrh, ktorý nie je úplný, nie je vyhotovený v štátnom jazyku, nie je podpísaný, je podpísaný neoprávneným zástupcom, má iné nedostatky alebo poplatok nie je zaplatený v príslušnej výške, vráti tajomník komory navrhovateľovi na doplnenie a určí na to primeranú lehotu. Po márnom uplynutí takto určenej lehoty komora konanie zastaví.

Poriadok komory SFZ pre riešenie sporov umožňuje pred začatím konania nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov konania, alebo ak je obava, že by bol výkon rozhodnutia komory ohrozený. V sporových veciach sa primerane použijú ustanovenia o neodkladnom opatrení podľa osobitného predpisu, ktorým je ustanovenie § 324 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Návrh na nariadenie predbežného opatrenia okrem náležitostí návrhu podľa článku musí obsahovať aj opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania. Taký návrh na nariadenie predbežného opatrenia môže byť už súčasťou návrhu, ktorým sa začína konanie pred komisiou. Z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia však musí byť zřejmé, čoho sa navrhovateľ bude domáhať návrhom vo veci samej.

Ak navrhovateľ, návrhu ktorého na nariadenie predbežného opatrenia sa vyhovel, nepodá návrh vo veci samej do desiatich dní odo dňa podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, predbežné opatrenie zaniká a komora konanie zastaví. O návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý spĺňa všetky potrebné náležitosti uvedené v Poriadku komory SFZ pre riešenie sporov, rozhodne komora najneskôr do desiatich dní odo dňa jeho doručenia.

O nariadení predbežného opatrenia rozhodne komora aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov konania. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručuje komora ostatným účastníkom konania až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Rozhodnutie o predbežnom opatrení komora odošle najneskôr do troch dní odo dňa jeho nariadenia. Ak je návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, komora odošle rozhodnutie do troch dní odo dňa jeho vydania. Vykonateľnosť toto uznesenie o nariadení predbežného opatrenia nadobúda dňom jeho doručenia.

¹¹ § 52 ods. 4 zákona o športe stanovuje, že orgány športových organizácií rozhodujúce spory podľa odseku 2 dbajú na to, aby v rozhodovaní o skutkovo a právne zhodných prípadoch alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

¹² V závislosti či je z oblasti amatérskoho alebo profesionálneho futbalu.

Účastník konania má povinnosť poskytovať súčinnosť, teda aktívne spolupracovať pri zisťovaní skutočností dôležitých pre správne posúdenie, preskúmanie, prerokovanie a rozhodnutie prerokovávanej veci. V prípade jeho nespôlupráce môže, po predchádzajúcom upozornení účastníka konania, predseda senátu rozhodnúť o udelení poriadkovej pokuty, ktorá môže byť až vo výške 1 000 eur.

Podľa Poriadku komisie SFZ pre riešenie sporov sa musia všetky osoby, ktoré podliehajú Stanovám SFZ a iným predpisom SFZ, dostaviť na predvolanie komorou bez ohľadu na dôvody predvolania a zaslať na jej žiadosť stanovisko alebo výpoveď. Výnimku z tohto určeného okruhu osôb majú iba blízke osoby účastníka konania alebo osoby povinné zachovávať vo vzťahu k účastníkovi konania mlčanlivosť podľa osobitných predpisov. Poriadok ďalej neprecizuje, ktoré osobitné predpisy sa na mlčanlivosť pred komisiou vzťahujú. Tu možno primerane použiť ustanovenia Civilného sporového poriadku o výpovedi svedka. Podľa ustanovenia § 201 CSP môže svedok odoprieť výpoveď len vtedy, ak by výpoveďou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkym osobám alebo ak by výpoveďou porušil spovedné tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá mu bola zverená ako osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou ústne alebo písomne pod podmienkou zachovať mlčanlivosť. Blízkymi osobami podľa § 116 Občianskeho zákonníka sú príbuzní v priamom rade, súrodeneц a manžel, prípadne iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Blízkymi osobami sú aj osoby zošvagrené alebo osoby, ktoré spolu trvalo žijú.¹³ Na tomto mieste možno uviesť, že okruh osôb, ktoré spadajú jednak do množiny osôb blízkych a jednak do množiny osôb s príslušnosťou k SFZ, bude veľmi úzky, avšak nie celkom vylúčený.

Ustanovenie § 203 CSP ďalej konkretizuje, že svedok je pri svojej výpovedi povinný zachovávať mlčanlivosť o údajoch chránených podľa osobitného predpisu a inú zákonom ustanovenú alebo štátom uznanú povinnosť mlčanlivosti. Uvedené znamená, že pri výsluchu svedka ako aj pri iných dôkazných prostriedkoch, súd sám, a v našom prípade potom aj komisia, musí rešpektovať povinnosť osôb zachovávať mlčanlivosť o utajovaných informáciách a inú štátom uloženú, resp. uznávanú povinnosť mlčanlivosti, ktorú majú napríklad sudcovia, advokáti, lekári, duchovní alebo k obchodnému tajomstvu, atď.¹⁴ Svedok je povinný oznámiť zákaz výpovede bezodkladne po tom, ako sa o povinnosti svedčiť dozvedel. Dôvody zákazu výpovede musí preukázať, pričom o dôvodnosti zákazu výpovede rozhoduje súd.

Komora rozhoduje na základe dôkazov predložených účastníkmi v konaní. Dôkazné bremeno samozrejme znáša účastník, ktorý dôkaz alebo tvrdenie predkladá. Komora získava a skúma dôkazy:

- výsluchom alebo otázkami položenými písomne účastníkom konania,
- zo stanovísk a výpovedí účastníkov konania,
- zo stanovísk a výpovedí odborníkov,
- iným spôsobom, ktorý komora považuje za opodstatnený.

Dôkazy hodnotí komora podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo, ale zároveň všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Komisia však pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania. Komora rozhoduje na základe vlastných úvah a presvedčenia. Náklady na dôkazy získané zo stanovísk a výpovedí svedkov a odborníkov potom znáša účastník konania, ktorý dôkaz navrhol.

Komora disponuje možnosťou aby z vlastného podnetu alebo prípadne na základe žiadosti účastníka konania odmietnuť dôkaz, ktorý nemá súvislosť s prerokovanou vecou, alebo ktorý by inak nedôvodne spôsobil prieťahy v konaní.

Komora môže požiadať o stanovisko alebo výpoveď svedka alebo príslušného odborníka, ak si overenie alebo zistenie určitej skutočnosti vyžaduje odborné vedomosti. Ak komora považuje získané dôkazy potrebné na rozhodnutie vo veci za dostatočné, vyhlási získavanie dôkazov za skončené a oznámi to účastníkom konania. Po skončení získavania dôkazov už nemôžu účastníci konania predkladať žiadne ďalšie dôkazy.

Po skončení dokazovania komora rozhodne vo veci samej. Rozhodnutie musí obsahovať podstatné náležitosti, ktoré taxatívne určuje Poriadok komory SFZ pre riešenie sporov. Rozhodnutie komory musí obsahovať:

- dátum prijatia uznesenia,
- mená a priezviská členov komory, ktorí vo veci rozhodovali,
- identifikačné údaje účastníkov konania a ich zástupcov, ak boli v konaní zastúpení,
- rozhodnutie vo veci samej,
- rozhodnutie o trovách konania, ak vznikli,
- informáciu o dostupných opravných prostriedkoch, ktorej obsahom je forma opravného prostriedku, orgán oprávnený na rozhodovanie o opravnom prostriedku a lehotu na podanie opravného prostriedku,
- podpis predsedu senátu, predsedu komory, ak vec prerokovávalo a rozhodovalo plénum komory alebo člena senátu, ak vec rozhodoval samostatne.

Poriadok komory SFZ pre riešenie sporov umožňuje aby účastníci konania v priebehu konania uzatvorili zmier. Na návrh účastníka konania môže komora so súhlasom všetkých účastníkov konania prerušiť konanie na čas, ktorý navrhol účastník konania prípadne podľa vlastného uváženia, ktorý je potrebný na rokovanie účastníkov konania o uzatvorení zmiere. Maximálne lehota ale môže byť najviac desať dní. Ak účastníci konania neuzavrú zmier, môže každý z účastníkov konania navrhnúť komore, aby pokračovala v konaní. Ak po márnom uplynutí lehoty určenej na rokovanie účastníkov konania o uzatvorení zmiere žiaden z účastníkov konania nenavrhnú komore, aby pokračovala v konaní, komora konanie zastaví. Zmier uzatvorený medzi účastníkmi konania zaznamená komora ako rozhodnutie vo veci samej.

¹³ WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní. Část první: řízení nalézací*. 8., nezměněné vydání. Praha: Leges, 2015, s. 236. ISBN 978-80-7502-076-5.

¹⁴ Tamtéž, s. 236.

Nárok uplatnený účastníkom konania v sporovej veci komora uznesením potvrdí, zamietne, alebo rozhodne o zmene nároku navrhovateľa. Komora však nemôže priznať viac, ako sa navrhovateľ svojim návrhom domáha.

Poriadok Komory SFZ pre riešenie sporov umožňuje, aby komora ak v priebehu konania zistí, že došlo k porušeniu povinností vyplývajúcich z predpisov SFZ, môže súčasne s rozhodnutím podať podnet na príslušný orgán SFZ, a to najmä na administratívu SFZ, ak v priebehu konania zistí, že došlo k porušeniu povinností vyplývajúcich z Registračného a prestupového poriadku SFZ, licenčné orgány, ak v priebehu konania zistí, že došlo k porušeniu povinností vyplývajúcich z licenčného konania, alebo disciplinárnu komisiu, ak v priebehu konania zistí, že došlo k disciplinárnemu previneniu podľa Disciplinárneho poriadku SFZ.

Rozhodnutia komory sú pre členov SFZ záväzné buď pre všetkých členov alebo len pre členov v ňom určených. Nesplnenie uloženej povinnosti v rozhodnutí je disciplinárnym previnením.

Štruktúra, ako ju poznáme z rozhodnutí všeobecných súdov, nie je rovnaká pri rozhodnutiach Komory SFZ pre riešenie sporov. Okrem rozhodnutia v predmetnej veci obsahujú aj odôvodnenie a poučenie. Rozhodnutia komory však odôvodnenia neobsahujú. To nie je typické pre všetky konanie pred orgánmi športových organizácií. Podľa Poriadku SZLH pre riešenie sporov rozhodnutie musí ihneď obsahovať odôvodnenie spočívajúce v popise zisteného skutkového a právneho stavu, ďalej informáciu, ktoré skutočnosti orgán pre riešenie sporov považuje vo veci za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov Orgán pre riešenie sporov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec posúdil.

Ak má účastník konania záujem o odôvodnenie rozhodnutia, môže v lehote desiatich dní odo dňa doručenia rozhodnutia písomne požiadať komoru o takéto odôvodnenie. Toto odôvodnenie je dokonca spoplatnené. Podanie žiadosti o odôvodnenie rozhodnutia má odkladný účinok, avšak s výnimkou rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia. Odôvodnenie rozhodnutia komora vyhotoví a doručí účastníkom konania v lehote do 20 dní od doručenia žiadosti po splnení všetkých podmienok.

V odôvodnení rozhodnutia komora uvedie, čo sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca alebo iná osoba zúčastnená na konaní, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzala, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadila, prečo nevykonala ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdila.

Možno sa domnievať, že zámer takého postupu vychádza z požiadavky rýchlosti konania, aby komora mohla čo najskôr rozhodnúť vo veci bez vyhotovovania odôvodnenia, ktoré predstavuje najobsiahlejšiu časť samotného rozhodnutia.

3.4 Odvolacie konanie

Konanie pred Komorou SFZ pre riešenie sporov je dvojinštancné. Proti jej rozhodnutiu je možné podať odvolanie, o ktorom následne rozhodne odvolací senát komory, pričom lehota na podanie odvolania proti rozhodnutiu je 15 dní a začína plynúť odo dňa nasledujúceho po dni doručenia rozhodnutia účastníkovi konania, prípadne po doručení odôvodnenia rozhodnutia. Také odvolanie má odkladný účinok. Jeho obsahové náležitosti sú taxatívne vymedzené a sú nimi:

- označenie orgánu, ktorému je určené,
- označenie účastníka konania, ktorý ho podáva, v rozsahu meno, priezvisko a adresa fyzickej osoby alebo názov a sídlo právnickej osoby a meno, priezvisko, funkcia a adresa alebo názov a sídlo zástupcu, ak je odvolateľ zastúpený,
- označenie rozhodnutia komory, proti ktorému je odvolanie podané,
- dôvody odvolania,
- označenie dôkazov, ktoré majú byť v odvolacom konaní použité,
- rozsah, v ktorom rozhodnutie napáda a čoho sa odvolateľ domáha,
- podpis odvolateľa, ak odvolanie nebolo podané prostredníctvom systému SFZ,
- doklad o úhrade poplatku za odvolanie, ak sa poplatok neplatí prostredníctvom mesačnej zbernej faktúry.

Takto podané odvolanie možno odôvodniť len na základe presne uvedených dôvodov. Tie určuje Poriadok Komory SFZ pre riešenie sporov, ktorými sú nasledovné:

- neboli splnené procesné podmienky,
- komora nesprávnym procesným postupom znemožnila strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces prerokovania a rozhodnutia veci,
- rozhodoval vylúčený člen komory alebo nesprávne obsadený senát komory,
- komora nevykonala účastníkom navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie dôkazy, ktoré nemohli byť účastníkom uplatnené v riadnom konaní,
- komora dospela na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, alebo
- rozhodnutie komory vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolací senát má piatich členov a je zložený z predsedu odvolacieho senátu, dvoch členov komory za kluby a dvoch členov komory za hráčov. Predsedom odvolacieho senátu je predseda alebo podpredsa komory. Odvolací senát rozhoduje uznesením na základe hlasovania členov odvolacieho senátu a na rozdiel od prvostupňového konania rozhodnutie musí obsahovať odôvodnenie. Odvolací senát je uznášaniaschopný, ak sú prítomní všetci členovia odvolacieho senátu. Na prijatie uznesenia odvolacieho senátu sa vyžaduje nadpolovičná väčšina hlasov všetkých jeho členov. Každý člen odvolacieho senátu má jeden hlas. Pri rovnosti hlasov je rozhodujúcim hlas predsedu odvolacieho senátu.

Odvolační senát může rozhodnout' vo veci tak, že:

- a) konanie zastaví, ak nie sú splnené podmienky na konanie a rozhodnutie vo veci, alebo ak je na základe zistených okolností ďalšie konanie neúčelné,
- b) zamietne odvolanie, ak napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade s právnymi predpismi, predpismi a rozhodnutiami SFZ, UEFA alebo FIFA a napadnuté rozhodnutie potvrdí,
- c) zmení napadnuté rozhodnutie, ak nebolo vydané v súlade s právnymi predpismi, predpismi alebo rozhodnutiami SFZ, UEFA alebo FIFA alebo im odporuje a na základe zisteného skutkového stavu možno rozhodnúť vo veci alebo
- d) zruší napadnuté rozhodnutie a vráti vec so záväzným stanoviskom orgánu prvého stupňa, ktorého rozhodnutie na základe odvolania zrušil, na nové konanie a rozhodnutie.

3.5 Ďalšie možnosti právnej ochrany

Aj keď je odvolacie konanie poslednou inštanciou v rámci konania pred Komisiou SFZ pre riešenie sporov, nie je poslednou možnosťou účastníka konania domáhať sa svojich práv a oprávnených záujmov. V predchádzajúcej úprave zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov to bolo možné na základe ustanovenia § 15, kedy v prípade ak člen združenia považoval rozhodnutie niektorého z jeho orgánov, proti ktorému už nebolo možné podľa stanov podať opravný prostriedok, za nezákonné alebo odporujúce stanovám, prípadne iným vnútorným predpisom, mohol do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov od rozhodnutia požiadať všeobecný súd o jeho preskúmanie. Táto možnosť však novelizáciou zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov explicitne vypadla a bolo treba hľadať možnosti ochrany členov združení.

Odpoveď podal až Krajský súd Bratislava vo svojom uznesení sp. zn. 6S/85/2018 z 18.marca2021¹⁵. Súd konštatoval, že reflektuje skutočnosť, že postavenie žalovaného ako národného športového zväzu a zároveň občianskeho združenia je hybridné, pričom podľa povahy rozhodovania sporov orgánmi športovej organizácie možno rozlíšiť, či vec patrí do všeobecného súdnicstva alebo do správneho súdnicstva. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že zákon o športe vytvára predpoklady pre rozhodovanie sporov orgánmi športovej organizácie (ustanovenie § 52 zákona o športe), športovými rozhodcami (ustanovenie § 53 zákona o športe) a disciplinárnymi orgánmi (ustanovenie § 54 zákona o športe).

Súdny prieskum rozhodnutí disciplinárných orgánov národných športových zväzov patrí v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10Asan/15/2019 z 30. júna 2020 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Asan/25/2018 z 10. septembra 2019), do správneho súdnicstva. Naopak, rozhodovanie

sporov orgánom na riešenie sporov zriadeným podľa ustanovenia § 52 zákona o športe (komory, senáty, komisie alebo akokoľvek nazvané orgány a pod.), patrí do právomoci civilného súdnicstva. Z uvedeného vyplýva, že účastník konania ako člen združenia sa môže domáhať svojich práv podľa Civilného sporového poriadku. Ak rozhodoval o právach a právom chránených záujmoch orgán športovej organizácie podľa ustanovenia § 52 zákona o športe, právna ochrana člena združenia voči tomuto rozhodnutiu hovorí o nutnosti využitia žaloby podľa Civilného sporového poriadku. Ustanovenie § 137 CSP síce napríklad uvádza, čo možno žalobou v zmysle Civilného sporového poriadku rozsahu žiadostí o poskytnutie petitórnej ochrany od súdu požadovať, avšak tento výpočet nemožno považovať za taxatívny a nevylučuje prerokovávanie žalôb s inými žalobnými návrhmi. Účastník konania ako člen združenia sa teda v tomto prípade obráti na civilný súd a spor bude prerokovaný podľa Civilného sporového poriadku, pričom člen bude využívať žalobu podľa ustanovenia § 131 a nasl. CSP.¹⁶

Súd ďalej konštatuje, že z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Nds/15/2012 z 10. júla 2012, ako aj z rozsudku sp. zn. 3Obdo/27/2008 z 26. novembra 2009, vyplýva, že žaloba proti rozhodnutiu niektorého z orgánov združenia, patrí do právomoci civilného súdnicstva, teda nie je vylúčená možnosť súdneho prieskumu týchto rozhodnutí. Požiadavka uprednostnenia súdneho prieskumu pri preskúmaní rozhodnutí športových organizácií podľa ustanovenia § 52 zákona o športe, o prieskum ktorého nepochybne ide aj v tomto prípade, aj pri rešpektovaní zmeny právnej úpravy účinnej od roku 2016, vyplýva aj z právnej doktríny.

4 Problémy/nedostatky rozhodovania sporov v športe orgánmi športových organizácií

Na základe takto podrobného rozboru konania pred orgánmi športových organizácií možno prísť k záveru, že tieto majú priebeh spracovaný podobne ako je upravené konanie pred Arbitrážnym súdom pre šport. Snáď iba konaniu pred Arbitrážnou komisiou Slovenskej basketbalovej asociácie možno vyčítať prílišnú stručnosť, ktorá neupravuje postup pred komisiou tak ako ostatné nami skúmané konania. Dokonca možno vyhlásiť, že nie je len stručné, ale vzhľadom na ostatnú úpravu aj nedostatočné.

Napriek tomu, ak sa zameriame na tie, ktoré znesú najprísnejšie kritéria, stále zostáva otázka právnej záväznosti rozhodnutí týchto orgánov diskutabilná. Aj keď je tu snaha o autonómne riešenie sporov v oblasti športu, to však neznamená, že takéto rozhodnutia národných

¹⁵ Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6S/85/2018 z 18. marca 2021. Dostupné z: <https://www.epi.sk/rozhodnutie-ks-ba/6s852018eclisksba202110182008051.htm>

¹⁶ ČOLLÁK, J. Procesnoprávne súvislosti delenej právomoci súdov a limity združovacieho práva – interdisciplinárna zodpovednosť zákonodarcu za riešenie sporov na Slovensku. In: Košické dni súkromného práva II. Recenzovaný zborník vedeckých prác. Košice: UPJŠ, 2018, s. 573. Dostupné z: https://www.upjs.sk/public/media/17624/zbornik_18_65.pdf

zväzov nemôžu byť preskúmané všeobecnými súdmi. Rozhodnutia národných zväzov uskutočnené v súvislosti so športovou činnosťou športovej organizácie a osôb s jej príslušnosťou, teda nie tie, ktoré vzniknú v priebehu súťaže, zákon o športe neoznačuje za konečné, ako spomínané rozhodnutia v priebehu súťaže. Všeobecný súd sa v takom prípade potom obmedzí len na skúmanie, či rozhodnutie národného zväzu nie je v rozpore s jeho stanovami či pravidlami alebo v rozpore s takými ustanoveniami zákona, ktoré majú prednosť pred stanovami športových organizácií či pravidlami športových súťaží.¹⁷

Problémom je aj ponechanie celej úpravy konania na jednotlivé organizácie a ich autonómiu v športovej oblasti. To znamená, že je výlučne na športových organizáciách, či vytvorí tento systém s prvkami jednoinštančnosti, dvojinštančnosti, akými osobami obsadí tieto orgány rozhodovania, či osobami s vysokoškolským vzdelaním alebo inými, aké procesné lehoty rozhodovania ustanoví, či určí minimálne štandardy rozhodovania a pod. Zákon a zákonodarca v tomto smere nič bližšie neurčuje, pričom možno konštatovať, že zákonodarca v tomto smere, po uzákonení povinnosti vytvárať tieto orgány, nepristúpil k špecifikácii minimálnych štandardov riešenia sporov v športe, čo môže vytvárať isté nezodpovedané otázky.

Nespornou sa potom rovnako stáva skutočnosť, že prerokovávanie sporov je v tejto situácii rozdrobené a decentralizované, priamo úmerne ovplyvnené počtom športových organizácií a nie vždy je to v prospech rozhodovania. Riešenie sporov na úrovni zväzov je tiež odlišné v rozsahu kvality, dĺžky rozhodovacej praxe týchto orgánov, úrovňou obsadenosti a vzdelanosti osôb rozhodujúcich v týchto orgánoch a podobne.¹⁸

Gábriš uvádza, že autonómne orgány nemajú právnu povahu stálych rozhodcovských súdov a preto ich rozhodnutia nemajú právnu záväznosť¹⁹ a ďalej dodáva, že z právneho hľadiska je otázna záväznosť a právna povaha týchto rozhodnutí, pretože celá idea arbitráže je postavená na myšlienke autonómie športového hnutia, ktoré si samo svojím postavením vlastných organizácií v športovej oblasti dokáže zabezpečiť rešpektovanie vlastných pravidiel. Ak by však došlo k rozporu so základnými právami športovca, súdna moc by musela prevážiť nad kompetenciou týchto rozhodovacích orgánov a celého športového hnutia.²⁰ K tomu ešte treba dodať, že podľa právneho poriadku tieto rozhodnutia ani nemajú povahu exekučných

titulov, preto je oprávnený subjekt odkázaný výlučne na zväzové možnosti výkonu rozhodnutia a vynútenia si plnenia od povinného. Deje sa tak napríklad cestou rôznych disciplinárnych orgánov a inými podobnými spôsobmi.²¹ Táto úvaha núti zamyslieť sa nad riešením existujúcej situácie.

5 Problémy riešenia sporov rozhodcovskými súdmi

Jednou z možností, ktorá by sa logicky ponúkala, je vytvorenie orgánov, ktoré už existujú na riešenie sporov, alebo jedného národného orgánu, súdu na riešenie sporov vzniknutých v športe, ktorý by však mal právnu povahu rozhodcovského súdu a teda by bol založený podľa zákona o rozhodcovskom konaní.

Tým by sa mohol vyriešiť problém rozdrobenosti a obsadenosti orgánu oprávneného rozhodovať súdne spory a takisto by sa rozhodnutie nemuselo vynucovať iba formou rôznych disciplinárnych sankcií keďže by rozhodnutie malo povahu exekučného titulu.

Treba uviesť, že úprava orgánov pre riešenie sporov a ich konania má prvky prevzaté z konania pred rozhodcovskými súdmi alebo tam možno vidieť aspoň určité podobnosti. Pre pochopenie prečo to tak je, treba vychádzať z výhod alternatívnych spôsobov riešenia sporov a konkrétne rozhodcovského konania.

Medzi najčastejšie menované výhody sa zaraďujú predovšetkým rýchlosť konania a flexibilita. Podobne možno nájsť v odbornej literatúre názor, že ak sa sústredíme na procesnú stránku týchto vzťahov, vyskytne sa veľmi legitímna a odôvodnená požiadavka na rýchlosť rozhodnutia spornej otázky. Od rozhodnutia problému totiž závisí často riešenie, ktoré by s odstupom času mohlo spôsobiť veľmi neželaný efekt nezvratiteľného stavu v športových vzťahoch. Vyriešenie sporu je totiž často vo vzťahu právneho prípadu, ktorý môže určiť spôsob posudzovania podobných neskorších prípadov, k ďalšiemu postupu športových subjektov, a to so závažnými spoločenskými a ekonomickými dosahmi. Konkrétne môže ísť o otázky ďalšieho postupu v súťaži alebo samotnej súťaže či statusu športovca.²²

Pri rozhodcovskom konaní však narážame na zásadný problém. Zmluvné vzťahy medzi profesionálnymi hráčmi a športovými klubmi možno uzatvoriť ako pracovnoprávne podľa Zákonníka práce alebo na základe zmluvy o profesionálnom vykonávaní športu podľa zákona o športe

¹⁷ ČORBA, J. 2012. Obchodnoprávne a súťažnoprávne aspekty športu. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2012, 178 s. ISBN 978-80-7097-994-5. Dostupné z: https://www.upjs.sk/public/media/1084/Zbornik_33.pdf

¹⁸ ČOLLÁK, J. Unifikované riešenie sporov v športe: kreačné, procesnoprávne a hmotnoprávne súvislosti alternatívneho riešenia sporov. *Magister Officiorum* [online]. číslo 2, 2017. Dostupné z: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/unifikovane-riesenie-sporov-v-sporte-kreacne-procesnopravne-a-hmotnopravne-suvisllosti-alternativneho-riesenia-sporov.htm>

¹⁹ GÁBRIŠ, T. *Športové právo*. 1. vydanie. Bratislava: EUROKÓDEX, s. r. o., 2011, s. 432. ISBN 978-80-89447-52-7.

²⁰ GÁBRIŠ, T. *Športové právo*. 1. vydanie. Bratislava: EUROKÓDEX, s. r. o., 2011, s. 436. ISBN 978-80-89447-52-7.

²¹ ČOLLÁK, J. Unifikované riešenie sporov v športe: kreačné, procesnoprávne a hmotnoprávne súvislosti alternatívneho riešenia sporov. *Magister Officiorum* [online]. číslo 2, 2017. Dostupné z: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/unifikovane-riesenie-sporov-v-sporte-kreacne-procesnopravne-a-hmotnopravne-suvisllosti-alternativneho-riesenia-sporov.htm>

²² ŠTEVČEK, M. GÁBRIŠ, T. Riešenie právnych sporov v športe de lege ferenda. *Magister Officiorum* [online]. číslo 3–4, 2014. Dostupné z: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/riesenie-pravnich-sporov-v-sporte-de-lege-ferenda.htm>

a tieto zmluvy majú pracovnoprávny charakter. V zmysle zákona o rozhodcovskom konaní nie je vylúčené rozhodovanie sporov zo vzťahov s pracovnoprávnym charakterom, či už na základe pozitívneho vymedzenia alebo negatívneho vymedzenia. Zákon o rozhodcovskom konaní uvádza, že v rozhodcovskom konaní možno rozhodovať všetky spory týkajúce sa právnych vzťahov, ohľadom ktorých možno uzatvoriť dohodu o urovnaní vrátane sporov o určení, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je a výslovne vylučuje z rozsahu svojej pôsobnosti spory:

- a) o vzniku, zmene alebo o zániku vlastníckeho práva a iných vecných práv k nehnuteľnostiam,
- b) o osobnom stave,
- c) súvisiace s núteným výkonom rozhodnutí,
- d) ktoré vzniknú v priebehu konkurzného a reštrukturalizačného konania.

Aj keď teda podľa citovaného zákona arbitrabilita týchto sporov so zamestnaneckým charakterom vylúčená nie je, ustálená súdna prax zaujala iné stanovisko k tejto otázke.

Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku sp. zn. 1 Cdo/156/2011 z 11. decembra 2013 konštatoval, že to, že podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní sa rozhodcovské konanie neobmedzuje iba na majetkové spory z obchodnoprávných vzťahov, ako to bolo pri úprave v zákone č. 218/1996 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ale môže sa už uplatniť aj na majetkové spory z občianskoprávných vzťahov, však neznamená, že sa môže uplatniť, a dopadá aj na majetkové spory z pracovných vzťahov. Pre takéto rozšírenie a extenzívny výklad nie je žiadny relevantný dôvod. Z procesnej normy jasne vyplýva, že pri právomoci na riešenie majetkových sporov sa zvolil postup uvedenia iba dvoch parciálnych odvetví, keď z rozsahu právomoci občianskoprávneho súdu zákonodarca pripustil rozhodovať v konaní pred rozhodcovským orgánom majetkové spory z obchodnoprávných a z občianskoprávných vzťahov. Právny poriadok SR ani za platnosti zákona č. 218/1996 Z. z. a ani teraz možnosť prerokovávať a rozhodovať spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávných vzťahov iným orgánom než súdom neposkytuje.²³

Na základe uvedeného potom prerokovávanie vzťahov medzi športovcom a športovým klubom v rozhodcovskom konaní nebude možné a pre všeobecné riešenie všetkých sporov v športe sa tak stáva absolútne nevhodné. Ak by si teda športová oblasť chcela ponechať autonómiu rozhodovania sporov, bude potrebné nájsť iný vhodnejší spôsob.

Ak nie je aj v zmysle uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR možné v rozhodcovskom konaní rozhodovať majetkový spor vyplývajúci z pracovnoprávneho sporu, potom možno usudzovať, že v konaní pred rozhodcovským súdom nie je možné prerokovávať ani pracovnoprávny spor ako taký. Na podporu uvedených argumentov je vhodné upriamiť pozornosť na to, že pracovnoprávne

²³ Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo/156/2011 z 11. decembra 2013. Dostupné z: <https://www.epi.sk/rozhodnutie-najvyssi-sud-sk/1cdo1562011-34792-2.htm>

spory sa aj v zmysle Civilného sporového poriadku považujú za spory s ochranou slabšej strany, pretože sú upravené v Tretej časti, Druhej hlave, Treťom diele – Individuálne pracovnoprávne spory Civilného sporového poriadku., ktorým sa pripisuje osobitný procesnoprávny režim.²⁴ Na základe uvedeného, pri hľadaní možností ako vyriešiť danú situáciu prípadným zverením pracovnoprávných sporov do pôsobnosti rozhodcovského súdu, narazíme na ďalší problém. Keďže sa individuálne pracovnoprávne spory považujú za spory s ochranou slabšej strany a ako také sú zverené do pôsobnosti všeobecných súdov, a už aj z ustanovenia § 1 ods. 4 zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré ustanovuje, že v rozhodcovskom konaní podľa tohto zákona nemožno rozhodovať ani spory medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré možno rozhodovať v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, je zrejmé, že nie je záujem na zverení pôsobnosti rozhodovania sporov so slabšou stranou do rozhodcovského konania. To znamená, že jednoduchou zmenou v zákone o rozhodcovskom konaní, kde by sa zverila právomoc rozhodcovského súdu nad všetkými športovými spormi, to nebude možné.

6 Možnosti riešenia problémov

Ak by sme chceli navrhnúť nejaké spôsoby vyriešenia situácie ohľadom možností rozhodovania sporov v športe a nebodaj vymyslieť úplne nový revolučný spôsob, tak sa nám to nepodarí. Ako sme už uviedli, existovali rozhodcovské súdy zriadené jednotlivými športovými organizáciami, bola snaha o vytvorenie samostatného stáleho súdu pre šport, ktorý by bol zriadený ako nezávislý orgán kvázi-súdnej povahy, ktorého zloženie, odbornosť a nezávislosť sudcov, ako aj povaha rozhodnutí a ich právna sila, záväznosť a vykonateľnosť bude rovnocenná so všeobecnými súdmi²⁵, a nakoniec sa rozhodovanie sporov uzákonilo v podobe autonómneho riešenia každej športovej organizácie samostatne. Úvahy o unifikácii rozhodovania tiež nie sú nové, ale treba uviesť, že sú obzvlášť náročné a komplikované. Preto by bolo príliš jednoduché konštatovanie, že na zjednotenie pod jeden rozhodovací orgán a zároveň zachovanie autonómneho rozhodovania je ideálne zmeniť legislatívu.

Komplikácie vytvára aj sám zákon o športe, ktorý vyžaduje od každej športovej organizácie povinnosť zriaďovania orgánov tak, aby orgány na riešenie sporov riešili spory vyplývajúce zo športovej činnosti – vzniknuté medzi osobami s príslušnosťou k týmto športovým

²⁴ ČOLLÁK, J. Limity združovania: riešenie sporov v športe a právna ochrana členov občianskych združení (so zameraním na športové zväzy). Učená právnická spoločnosť [online]. 2017. Dostupné z: http://www.ucps.sk/LIMITY_ZDRUZOVANIA

²⁵ ŠTEVČEK, M., GÁBRIŠ, T. Riešenie právnych sporov v športe de lege ferenda. Magister Officiorum [online]. číslo 3–4, 2014. Dostupné z: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/riesenie-pravnich-sporov-v-sporte-de-lege-ferenda.htm>

organizáciám – v tejto športovej oblasti. Zákonodarcu dnes znením zákona o športe preferuje delenu právomoc medzi orgány na riešenie sporov a súdny systém SR.²⁶ Aj táto cesta rozdrobenia, ktorú si zákonodarcu vybral, je možnosťou ako poskytnúť športovým organizáciám autonómiu v oblasti rozhodovania, ale jej najväčšou slabinou je, že je výlučne na tej-ktorej športovej organizácii aký systém vytvorí, akými osobami obsadí orgány rozhodovania či osobami s vysokoškolským vzdelaním alebo inými, aké procesné lehoty rozhodovania ustanoví, či určí minimálne štandardy rozhodovania, atď. Tým sa však budú vytvárať čoraz väčšie rozdiely medzi rozhodnutiami jednotlivých športových organizácií a tým aj medzi kvalitou jednotlivých orgánov.

Aby sa zabránilo tomuto neželanému javu, je podľa nášho názoru možným spôsobom riešenia ten, aby zákonodarcu pri súčasnom rozdelení právomoci medzi orgány športových organizácií a všeobecnými súdmi, ustanovil minimálne kritéria pre riešenie sporov prostredníctvom orgánov športových organizácií, či už základných nárokov na osoby rozhodujúce spory, ale aj na rozhodovanie samotné. Príkladom môže poslúžiť tak zákon o rozhodcovskom konaní ako aj rozhodovanie, ktoré sme podrobne už rozoberali.

Čo sa týka unifikácie rozhodovania sporov v športe a vytvorenia arbitrážneho súdu pre šport, tento návrh tu už bol, ale nestretol sa s úspechom a do finálnej podoby zákona o športe sa nedostal. Keďže sa tento zámer od odborníkov neprijal, pravdepodobne bude potrebné, aby iniciatíva prišla od športových organizácií. Avšak od tých, ktoré svoj systém detailne prepracovali, to očakávať nebude možné. Ak konkrétna športová organizácia disponuje prepracovaným systémom na riešenie, zriadeným v zmysle ustanovenia § 52 zákona o športe, je namieste tvrdenie, že takáto športová organizácia necíti potrebu zriaďovania iného orgánu, pred ktorým by jeho členovia prerokovávali a rozhodovali svoje spory.²⁷ S tým sa možno stotožniť. Preto odpoveď na otázku či je jeho existencia nutná, je že nie je, ale jedným dychom treba povedať, že treba ustanoviť minimálne kritéria pre riešenie sporov orgánmi športových organizácií.

7 Záver

Cieľom tohto článku bolo zistiť, ako prebieha rozhodovanie sporov v športe so zameraním na riešenie sporov,

ktoré nevznikli v priebehu konkrétnej hry alebo konkrétneho športového výkonu, či súčasná právna úprava zveruje občianskoprávne, obchodnoprávne a pracovnoprávne vzťahy do kompetencie športových organizácií, ako je procesne spracované samotné konanie, aké sú nedostatky rozhodovania sporov orgánmi športových organizácií a rozhodcovskými súdmi.

V prvom rade sme na začiatku museli uviesť akým spôsobom prebieha rozhodovanie sporov v športe so zameraním sa na spory, ktoré nevznikli v priebehu konkrétnej hry alebo konkrétneho športového výkonu. Od toho sa odvíjajú základné východiská zverenia okruhu vzťahov do rozhodovania sporov. Neskôr sme veľmi podrobne uviedli priebeh procesu pred jedným z orgánov športovej organizácie pre riešenie sporov, s následnou identifikáciou možností odvolania. Na základe týchto východiskových aspektov sme sa dokázali dopracovať k tomu, aby sme určili nedostatky rozhodovania sporov podľa platnej legislatívy, ako aj problémy, ak by rozhodovanie prešlo do právomoci rozhodcovských súdov.

Ak teda bola na mieste otázka či súčasná právna úprava zveruje občianskoprávne, obchodnoprávne a pracovnoprávne vzťahy do kompetencie športových organizácií, tak odpoveď znie, že orgány zriadené podľa ustanovenia § 52 zákona o športe môžu prerokovávať všetky spory, ktoré vznikajú v rozsahu zákona o športe, pretože tie sú pokryté ich právnym základom teda, vznikajú z vykonávanej športovej činnosti.

Na základe podrobného preskúmania procesu pred orgánom športovej organizácie pre riešenie sporov sme dospeli k záveru, že aj keď je odvolacie konanie poslednou inštanciou, nie je poslednou možnosťou účastníka konania domáhať sa svojich práv a oprávnených záujmov. Ak rozhodoval o právach a právom chránených záujmoch orgán športovej organizácie podľa ustanovenia § 52 zákona o športe, právna ochrana člena združenia voči tomuto rozhodnutiu hovorí o nutnosti využitia žaloby v zmysle Civilného sporového poriadku teda nie je vylúčená možnosť súdneho prieskumu týchto rozhodnutí.

Ak sa pozrieme na nedostatky, tak musíme konštatovať, že skutočnosť je, že prerokovávanie sporov je v tejto situácii rozdrobené a decentralizované, priamo úmerne ovplyvnené počtom športovým organizáciám a nie vždy je to v prospech rozhodovania. Riešenie sporov na úrovni zväzov je rovnako odlišné v rozsahu kvality, dĺžky rozhodovacej praxe týchto orgánov, úrovňou obsadenosti a vzdelanosti osôb rozhodujúcich v týchto orgánoch. Ďalším nedostatkom je, že autonómne orgány nemajú právnu povahu stálych rozhodcovských súdov a preto ich rozhodnutia nemajú právnu záväznosť a ak by došlo k rozporu so základnými právami športovca, súdna moc by musela prevážiť nad celou ideou autonómie športového hnutia.

Ak by sme chceli vyriešiť uvedené nedostatky vytvorením rozhodcovského súdu, ktorý by prerokovával spory v športe, narazíme na problém. Nie je totiž možné v rozhodcovskom konaní rozhodovať majetkový spor vyplývajúci z pracovnoprávneho sporu, potom možno usudzovať, že v konaní pred rozhodcovským súdom nie je

²⁶ ČOLLÁK, J. Unifikované riešenie sporov v športe: kreačné, procesnoprávne a hmotnoprávne súvislosti alternatívneho riešenia sporov. *Magister Officiorum* [online]. číslo 2, 2017. Dostupné z: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/unifikovane-riesenie-sporov-v-sporte-kreacne-procesnopravne-a-hmotnopravne-suvvislosti-alternativneho-riesenia-sporov.htm>

²⁷ ČOLLÁK, J. Unifikované riešenie sporov v športe: kreačné, procesnoprávne a hmotnoprávne súvislosti alternatívneho riešenia sporov. *Magister Officiorum* [online]. číslo 2, 2017. Dostupné z: <https://www.epi.sk/odborny-clanok/unifikovane-riesenie-sporov-v-sporte-kreacne-procesnopravne-a-hmotnopravne-suvvislosti-alternativneho-riesenia-sporov.htm>

možné prerokovávať ani pracovnoprávny spor ako taký. Prerokovanie vzťahov medzi športovcom a športovým klubom v rozhodcovskom konaní tak nebude možné a pre všeobecné riešenie všetkých sporov v športe sa stáva absolútne nevhodné.

Následne sme sa pokúšali nájsť nejaké vhodné riešenia. Podľa nášho názoru možným spôsobom riešenia problému s kvalitou rozhodovania je, aby zákonodarca pri súčasnom rozdelení právomoci medzi orgány športových organizácií a všeobecnými súdmi ustanovil minimálne kritéria pre riešenie sporov prostredníctvom orgánov športových organizácií, či už základných nárokov na

osoby rozhodujúce spory, ale aj rozhodovanie samotné. Úvahy o unifikácii rozhodovania pod jeden samostatný arbitrážny súd sú obzvlášť náročné a komplikované, preto odpoveď na otázku či je jeho existencia nutná, je, že nie je, ale jedným dychom treba povedať, že je vhodné ustanoviť minimálne, kritéria pre riešenie sporov orgánmi športových organizácií, no však len základné (ako napr. spôsob výberu a kvalifikačné požiadavky na osoby, z ktorých sú tieto orgány zložené, prípadne náležitosti rozhodnutia), aby bola zabezpečená kvalita rozhodovacích orgánov, ale pri zachovaní ich autonómie.